

4. Измамата с „новите изисквания“

В края на 2011 и началото на 2012 сред агенциите за преводи се разнесоха слухове, че имало някакви „нови изисквания“ за сключване на „договори“ между агенциите и Външно. По имейла и аз получих сканирано копие от „нов договор“, в който бяха добавени членове с „нови изисквания“.

Някои от „новите изисквания“ звучаха наистина абсурдно – например, всяка агенция да има факс. Други пък бяха трудно изпълними – например, всяка агенция да се сертифицира по стандарт 15038. Имаше обаче и едно изискване, което хвърли в паника всички агенции за преводи. Именно това изискване подпали искрата на недоволството им и те скалъпиха проslовутата „петиция против новите изисквания за преводаческите агенции“.

Фаталното изискване (според Петицията) беше следното: „Всяка фирма да назначи на ТРУДОВ ДОГОВОР и ВСИЧКИ преводачи с различни езици, които работят за нея на свободна практика“.

Никой тогава не се замисли откъде се е взело това изискване. Всички агенции твърдяха, че това е абсурд, че не можели да назначат на трудов договор всички преводачи, защото щели да фалират.

Всъщност, изискването за сертифициране на агенциите по стандарт 15038 е тясно

свързано с изискването всички преводачи, които работят за агенциите, да бъдат назначени на трудов договор. Т. е. не би трябвало една агенция, която предлага преводачески услуги, да няма персонал („човешки ресурси“), който да извършва тези услуги.

На практика обаче агенциите нямат персонал (преводачи, назначени на трудов договор), понеже традицията на агенциите за преводи не позволява такава волност – от зората на съществуването на агенциите за преводи главен фактор за тяхното задържане на пазара е именно липсата на персонал, а оттук и липса на разходи за него – заплати, осигуровки, болнични, отпуски и т. н.

Тази отдавна наложила се традиция е като свещена крава за агенциите. Тя е табу, което дори и държавата не може да наруши. Защото самата държава е изобретила този абсурд – фирми да предлагат услуги, за които нямат необходимите ресурси, а тези ресурси да се заместват със списък от ресурси, т. е. списък на преводачи.

Какъв може да бъде интересът на държавата да толерира такова масово укриване на данъци и неплащане на осигуровки? На пръв поглед не би трябвало да има оправдание за тази толерантност. Обаче реалността е друга.

Трудно можем да си представим какво кара държавата да си затваря очите пред факта, че агенциите за преводи драстично нарушават трудовото законодателство, защото вси-

чки тези преводачи, които работят „за“ или „към“ агенциите, не са осигурени от тези агенции. Разбира се, повечето преводачи са осигурени някъде – или от истински работодател, или са самоосигуряващи се лица, или са учаци се или пенсионери. Въпросът е, че агенциите се отнасят към тях като към свой персонал, а нито ги осигуряват, нито им дават отпуски, нито им плащат болнични.

В същото време държавата в лицето на Външно прибира такси от заверката на подписите на тези преводачи. Тя не се интересува, дали заверява автентични или фалшиви подписи. За нея е важен чистият приход. А той явно далеч надхвърля загубата от неплатени данъци и осигуровки за преводачите от списъците на агенциите. Тази загуба за държавата е пренебрежимо малка.

Именно затова държавата търпи агенциите за преводи и ги оставя да лъжат както самата нея, така и клиентите и преводачите. Агенциите лъжат държавата, че имат персонал, лъжат клиентите, че имат преводачи, и лъжат преводачите, че са им работодатели.

А както стана вече ясно – агенциите нямат персонал от преводачи, т.е. преводачите от техните списъци не са персонал на агенциите.

И така, взаимно подкрепящите се лъжи на агенциите за преводи и Външно доведоха дотам, че „новото изискване“ за назначаване на трудов договор на всички преводачи неглас-

но отпадна. Това потвърди съмненията ни, че „новите изисквания“ са измама.

Очакваше се да отпадне и изискването за сертифициране на агенциите по стандарт 15038.

Въпреки това, около сто и петдесет агенции платиха този рекет и се сертифицираха от страх да не изгубят „лиценза“ си.

Както вече споменах, в края на май 2012 година тогавашният външен министър издаде заповед за извършването на официални преводи за нуждите на консулското обслужване.

Агенциите свързаха тази заповед с „новите изисквания“, макар и по нищо да не личеше, че проектите за „договор“ и списък с необходими документи имат някаква връзка с въпросната заповед. Служителите на Външно се възползваха от това и самите те започнаха да твърдят, че заповедта била за въвеждане на „нови изисквания“ към агенциите за преводи, а не за вътрешноведомствено уреждане на въпросите за официалните преводи за нуждите на консулското обслужване (което, естествено, е в чужбина).

Фарсът с новите изисквания продължи една година, след което правителството, стоящо зад заповедта от края на май 2012, падна. Тогава един от следващите външни министри, уж под натиска на агенциите, устно „либерализира“ прилагането на „новите изисквания“, без изобщо да отменя заповедта от края на май 2012. Това потвърди предположението, че за-

поведта и „новите изисквания“ нямат нищо общо.

Служителите на ВЪншно използваха твърдението, че „новите изисквания“ били въведени със заповед, защото нямаше как да оправдаят налагането им. ВЪншно по никакъв начин не можеше да диктува на частни фирми как да организират дейността си, още повече, че „договорите“, сключени между ВЪншно и агенциите за преводи са въз основа на споменатия привиден правилник от края на 1950-те, т.е. те са незаконосъобразни.